

Vereniging Nederlands Cultuurlandschap

Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC) hecht waarde aan een uitgebreide, gezonde biodiversiteit. Niet alleen in natuurgebieden maar in onze leefomgeving; het stedelijk gebied en de agrarische gronden eromheen.

VNC zet zich in voor alle Nederlandse cultuurlandschappen. Het agrarische cultuurlandschap ziet VNC als aanknopingspunt. Het is een inspiratiebron, rijk aan geschiedenis en biodiversiteit. Het stedelijk landschap zien we ook als cultuurlandschap, dit gebied is het intensiefst door de mens is vormgegeven. In dit gebied liggen grote kansen voor positieve beïnvloeding van de jeugd en benutting voor biodiversiteit.

VNC streeft haar doelen met verschillende middelen na:

- VNC voert *campagne* met als doel mensen te informeren, motiveren en belonen.
- Middels *publicaties* informeren wij verschillende doelgroepen.
- Onze *lobbyisten* werken samen met de politiek en het bedrijfsleven om onze doelen te bewerkstelligen.
- Daarnaast reikt VNC verschillende prijzen zoals 'De Gouden Zwaluw' en 'De Gouden Mispel' uit om personen en organisaties te motiveren en belonen.

VNC zet zich in voor herstel en beheer van culturele landschappen:

- Wij *monitoren landschappen* die in beheer zijn bij de publieke sector; adviseren over herstel en beheer hiervan, en observeren de geboekte verbeteringen.
- Wij *brengen partijen bijeen* en *bemiddelen voor fondsenwerving*.
- Daarnaast voeren we *landschapsprojecten* uit, hierdoor wordt kennis opgedaan over technieken en de benodigde financiële- en tijdsinvesteringen.

de Gouden Mispel

De mispel is als symbool gekozen omdat ze zich alleen spontaan vestigt in eeuwenoude houtwallen, heggen en andere landschapselementen. De mispel staat hiermee symbool voor een gezond (cultuur)landschap.

De Gouden Mispel is in 2006 door VNC in het leven geroepen en wordt vervaardigd door kunstenaar Frans van Hintum. Naast de Gouden Mispel en bijbehorende oorkondes zijn er extra prijzen beschikbaar gesteld door Gouden Mispelwinnaar Georg Müller van Wallhecke.de; bij elke Gouden Mispel wordt de encyclopedieën bundel 'Europas Feldeinfriedungen' (Europe's Field boundaries) ter waarde van €298 uitgereikt.

De Gouden Mispel wordt elk jaar uitgereikt aan 3 personen of organisaties die een uitzonderlijke bijdrage hebben geleverd aan de bescherming of ontwikkeling van het Nederlands cultuurlandschap.

Eerdere winnaars zijn:

2016

- *ANV De Raamvallei*, voor hun niet aflatende doortastendheid en overtuigingskracht te komen tot de *herinrichting van het landschap in het Gassels Broek* op een ongekend schaalniveau voor de das en vele andere plant- en diersoorten.
- *ANV Ark en Eemland*, in samenwerking met *Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken*, *Vereniging Natuurmonumenten* en *Vogelbescherming Nederland*, voor hun tomeloze inzet, de bereidheid te doorgronden en verkregen kennis toe te passen. De voortdurende speurtocht naar het beheer uit het verleden en de toepasbaarheid in het heden zodat na jaren van inspanning het werk wordt beloond met een toename van het aantal *weidevogels in de regio Eemland*. Hetgeen ieders navolging verdient.
- *de familie Van Leeuwen Boomkamp*; Pieter van Leeuwen Boomkamp, Margreet Pels Rijcken-van Leeuwen Boomkamp en Mariet Wierenga-van Leeuwen Boomkamp, voor de instandhouding tegen de tand des tijds in, soms meebewegend, altijd wegen zoekend voor het behoud van *Landgoed Slichtenhorst* in veranderende tijden.
- Wegens zijn bijzondere verrichtingen is in 2016 een vierde Gouden Mispel uitgereikt aan: *Eric Luiten als lid van het College van Rijksadviseurs*, om op niet mis te verstane wijze binnen ruimtelijke vraagstukken van deze tijd nadrukkelijk aandacht te vragen voor het landschap vanuit de visie en overtuiging dat deze de kwaliteit van alle andere belangen ten goede komt en dus niet te vondeling hoort te worden gelegd door het Rijk.

2015

- *Stichting Vrijwillig Landschapsbeheer Uden*, voor de tomeloze inzet bij het beheer van museaal cultuurlandschap, houtwallen, elzensingels, heggen, hoogstamboomgaarden, knotbomen, poelen en ecologische verbindingen dwars door intensief landbouwgebied.
- *Biologische Boerderij Kraanswijk* en haar projectpartners Courage, ID Agro, BeTeBe en Pape Creavorm, voor het bij voortduring op zoek zijn naar verbeteringen in de agrarische bedrijfsvoering op het vlak van natuur- en landschapsbehoud, recreatief medegebruik alsmede op dierwelzijnsgebied en het milieu. In het bijzonder voor de getoonde durf een uniek initiatief in bedrijf te nemen; de koeientuin.
- *De heer F.J.A. van Verschuier en mevrouw N.F. van Verschuier - des Tombe*, voor de bijzondere wijze waarop zij het landgoed Heerlijkheid Mariënwaerd, met een lange geschiedenis, in het heden, ten dienste stellen van duurzame landbouw, verfraaiing van het landschap, vergroting van de biodiversiteit voor ieder te genieten en zorgvuldig de momenten kiezend voor gastvrijheid naar een groot publiek.

2014

- *Gebiedscoöperatie O-gen, provincie Utrecht en stichting Grebbelinie*, voor het in ere herstellen van de legendarische Grebbelinie. Bijzondere waardering hebben wij voor de reconstructie van het Fort aan de Buursteeg, een ambitieus project met een bewonderenswaardig resultaat.
- *de heer Georg Müller*, voor het uiterst nauwkeurig in kaart brengen en vastleggen van een gezichtsbepalende pan-Europese cultuurruiting: de afbakening van landerijen.
- *de heer Roel Winters*, voor de ontwikkeling en aanleg met veel liefde en zorg van een natuur- en cultuurrijk landgoed dat reeds velen tot inspiratie is geweest.

2013

- *De heer Sengers*, als blijk van waardering voor zijn getoonde inzet ten behoeve van het herstel van het landschap en de biodiversiteit, waardoor er weer een aaneengesloten landschap ontstaan is in de Maasheggen van Limburg.
- *De heer Van Houtem*, vanwege zijn initiatief tot aanleg van heggen rondom de weidepercelen, waarmee hij laat zien dat de paardenhouderij kan bijdragen aan een mooier en aantrekkelijker Limburgs landschap.
- *Mevrouw A.J.H. barones Van Lynden*, voor haar niet aflatende inzet om de cultuurhistorische, en daarmee ecologische waarden van het Landgoed De Poll te herstellen, beheren en behouden. Met name het behoud van het patroon van de IJsselheggen en de middeleeuwse bomendijk is bewonderenswaardig.

2012

- *Deelnemers aan het Voorbeeldgebied Deltaplan Ooijpolder*, Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek, K3 Delta, Oud Burgeren Gasthuis, Stichting Via Natura en de families Arnts, Daamen, Van Drueten, Hoeijmakers, Hoogenboom, Kroes, Maertens, Poelen, Schuurman en Scholten, als blijk van waardering voor de getoonde inzet ten behoeve van het landschap, de biodiversiteit en de recreatie binnen de bedrijfsvoering, waardoor een aaneengesloten aantrekkelijk landschap is ontstaan in de Ooij.
- *Stichting Doornik Natuurakkers*, voor de getoonde moed en tomeloze energie waarmee de stichting de streek een landschappelijk aanzien heeft gegeven om weer trots op te zijn.
- *Visser en Verweij Producties met het programma Buitengewoon*, voor de ontroerende weergave van natuurlijke processen in de nieuwe natuur van Gelderland, die steeds verrassender wordt, en de ontwapenende schoonheid die getoond wordt van landschappen met een rijke cultuurhistorie. De persoonlijke verhalen in de serie brengen de kijker heel dicht bij het onderwerp en verklaren wellicht de hoge kijkdichtheid van dit programma waarmee de bijdrage aan natuureducatie, de kennis van het landschap en de betrokkenheid van de kijkers in hoge mate worden bevorderd.

2011

- *Familie Van Sas uit Bemmelo*, voor het aanleggen van een kleinschalig, natuur- en cultuurrijk landschap op eigen landerijen.
- *Landschapsbeheer Drenthe*, voor het in oude luister herstellen van 54 kilometer aan lijnvormige landschapselementen in het Reestdal.
- *Landschapsbeheer Groningen*, voor het herstel en behoud van het houtwallen- en hagenlandschap in de gemeente Haren, waarbij nadrukkelijk de eeuwen oude wallichamen zijn hersteld.

2010

- *Piet Jansen*, voor de primeur van Provincie Overijssel; de eerste provincie die met groenblauwe diensten is gaan werken. Het is tevens de enige provincie die een duidelijke ambitie heeft uitgesproken om de helft van de bestaande landschapselementen vóór 2020 te restaureren en vervolgens met 20 tot 30-jarige contracten te beheren.
- *Fer Vrijmoet*, voor het op zijn eigen landerijen ruimte bieden voor een nieuw, in de streek passend, landschapselement (groeswal) en vanwege het vlechtten van de heggen. Hierdoor ontstaat, samen met andere eigendommen, een aaneengesloten verfraaiing van het Nationaal Landschap De Gelderse Poort.
- *Ronald Popken en Roelof Schuiling*, voor hun getoonde inspanningen bij het herstel van het historische beekdallandschap de Kléncke. Zij restaureerden vele kilometers oude houtwallen en elzensingels.

2009

- *Landgoed Beekzicht*, voor het in ere herstellen van een natuur- en cultuurrijk hagenlandschap met behulp van ambachtelijke beheermethoden.
- *Ger van den Oetelaar*, voor zijn tomeloze inzet, draagvlakvergroting en bestuurlijke daadkracht ten behoeve van behoud, herstel en duurzame financiering van landschappelijke verfraaiing van Nationaal Landschap De Meierij.
- *Alexander Rinnooy Kan*, voor zijn betrokkenheid bij het Nederlandse cultuurlandschap in woord en daad en vanwege zijn visie op landschapsbehoud en -ontwikkeling. In deze visie dragen overheden de verantwoordelijkheid financieringsarrangementen te ontwikkelen die eigenaren en beheerders van het landelijke gebied in staat stellen (extra) landschapszorg voor hun rekening te nemen.

2008

- *Projectgroep herstel Elzensingels Staphorst/Rouveen van de gemeente Staphorst*, voor haar niet-aflatende inzet om het nieuwe slagenlandschap duurzaam te beheren en het oude museale landschap van elzensingels te restaureren en voor toekomstige generaties zichtbaar te houden.
- *Afdeling Noord-Brabant en Limburg van Vereniging Natuurmonumenten*, voor haar inspanningen ten behoeve van het oude heggenlandschap in het Geuldal en heggen en graften in het heuvelland bij Noorbeek. Wij van VNC spreken hierbij de hoop uit dat dit eerste herstel veel navolging krijgt, ook bij andere terreinbeherende organisaties.
- *Ate Oostraa, oud-directeur-generaal van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit*, voor zijn deskundige en belangeloze inzet als voorzitter van de ondersteuningscommissie die de taskforce 'Investeren in landschap' van tal van adviezen heeft voorzien. Zijn warme belangstelling voor het landschap, gepaard aan zijn specifieke kennis over politiek, bestuur, landbouw, Europa en de samenleving als geheel, en zijn enorm indrukwekkende netwerk maakten hem tot een zeer geschikt voorzitter. Ook heeft hij het Fries Requiem van Gerrit Breteler over de teloorgang van het Friese landschap goed onder de aandacht gebracht.

2007

- *De heer Janssen uit Rheden en de heer De Ruiter uit Heerde*, voor hun wijze van respectvol omgaan, met het landschap en hun paardenhouderij.
- *De heer Timmer uit Westerbork*, voor het herstel van het cultuurhistorische landschapspatroom op zijn akkers. Het gaat om houtwallen en een pingoruïne.
- *De heer Von Meijenfeldt van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit*, voor zijn niet-aflatende ambtelijke én persoonlijke betrokkenheid bij het Nederlandse cultuurlandschap. Mede dankzij zijn inspanningen maakt het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit dit voorjaar een eerste start met de uitvoering van het 'Deltaplan voor het Landschap' in een aantal proefgebieden.

2006

- *Cees Veerman, minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit*, voor zijn inzet voor het herstel en behoud van het slagenlandschap van Staphorst-Rouveen (zie ook elders in dit blad).
- *Louis Dolmans, voorzitter van Heg en Landschap*, voor de organisatie van de eerste Nationale Heggenvlechtcompetitie rondom Oeffelt. Deze competitie werd bezocht door een groot aantal deelnemers en duizenden bezoekers. Het heggenvlechten, maar ook trots en eigenwaarde van de bewoners in de Maasheggen werd krachtig aangewakkerd. Een goede zaak wanneer je dit waardevolle gebied wilt behouden.
- *Harm Assies, wethouder van Tynaarlo*, voor het snelle handelen om de Landschapswacht tegemoet te komen met extra financiën om eeuwenoude houtwallen, waarop uiterst zeldzame vlechtsporen nog zichtbaar zijn, van de sluipende ondergang te redden. De wal zal worden hersteld, nieuwe vlechtsporen zullen aan de tijd worden toegevoegd en een deugdelijke afrastering moet er voor zorgen dat dit uiterst waardevolle culturele erfgoed (ondanks de ligging tegen een nieuwbouwwijk) kan voortbestaan.

contactpersoon informatie en/of voordragen kandidaten

Mocht u meer informatie wensen over de Gouden Mispel of een kandidaat willen voordragen dan kunt u contact opnemen met Rhea Diemer, via rdiemer@nederlandscultuurlandschap.nl of 024 - 684 22 94.

